

*О.О. Другов, канд. екон. наук, доц.,
Львівський інститут банківської справи
Університету банківської справи НБУ*

ЗАСАДИ ТА УМОВИ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Банківська система – це стратегічно важлива складова фінансово-кредитного ринку країни. В умовах нерозвиненості інфраструктури ринку фінансових посередників в Україні саме вона виконує роль основного регулятора руху фінансових потоків, впливаючи тим самим на розвиток економіки. Усе це дає підстави стверджувати, що конкурентоспроможна банківська система є необхідною умовою подальшого розвитку економіки України.

За таких умов принципово важливим питанням є здатність банківської системи сприяти розвитку економіки, що зокрема обумовлюється рівнем її міжнародної конкурентоспроможності. Якщо цей рівень буде низьким, вітчизняна банківська система буде або поглинута, або витіснена з ринку іноземними конкурентами. Як свідчить світовий досвід, це не сприяє розвитку економіки. Іноземні власники здебільшого не підтримують фінансування інноваційних проектів за кордоном, що впливає на зниження темпів зростання та рівня розвитку економіки країни. Це зумовлює актуальність розробки умов та засад міжнародної конкурентоспроможності банківської системи України з метою підвищення її рівня.

Для оцінки сучасного стану та підвищення рівня міжнародної конкурентоспроможності доцільно застосовувати апробовану у світі модель досягнення конкурентоспроможності М. Портера, із врахуванням специфіки банківського бізнесу та особливостей його ведення в Україні. Відповідно до неї конкурентоспроможність окремих фірм та галузі в цілому визначають такі чотири групи факторів: стратегія фірм; наявність ресурсів; рівень розвитку ринку; допоміжні галузі.

На цю модель також впливають держава як регулятор ринків та випадок (виникнення принципово нової технології, війни, інші форс-мажорні обставини).

Результати порівняльного аналізу міжнародної конкурентоспроможності за чотирма групами факторів засвідчили суттєве переважання європейських банківських галузей над українською.

Умовами забезпечення відносно високого по європейським міркам рівня конкурентоспроможності української банківської системи є:

- наявність окремих банків, здатних вести конкурентну боротьбу на ринках;
- високий рівень ефективності взаємодії між ними, що можливо лише в умовах кластеризації банківської системи з метою досягнення синергетичного ефекту.

Реалізація цього можлива за умови паралельного розвитку чотирьох груп факторів (стратегії банків, наявність ресурсів, допоміжних галузей, ринку банківських послуг). Для цього українським банкам потрібно: поступово виходити на міжнародний ринок; застосовувати та розробляти нові технології роботи з клієнтами; навчати персонал, зокрема на курсах бізнес-освіти; об'єднувати навколо банків систему інших фінансових посередників; змінити інституційні підходи до ведення бізнесу, тобто застосовувати суспільно-орієнтований підхід; підвищувати ефективність взаємодії усередині галузі шляхом створення надгалузевого органу, який сприяв би інформаційному обміну та частково координував роботу сектора; напрацьовувати сучасну, сприятливу для розвитку банківського бізнесу законодавчу базу, особливо у сфері високих та інформаційних технологій.